

Asia Tekijänoikeus liiketunnukseen

Hakija D Oy

Annettu 16.2.2021

Tiivistelmä *Yrityksen liiketunnus ei ollut tekijänoikeuslain 1 §:ssä tarkoitettu teos.*

LAUSUNTOPYYNTÖ

1. Hakija on pyytänyt tekijänoikeusneuvoston lausuntoa koskien liiketunnuksen tekijänoikeutta. Hakija on kertonut laajentavansa Liiketoimintaansa sekatavarakauppaan markkinointinimellä "Tavarakeidas". Suomessa toimii kuitenkin jo tienvarsitaukopalveluja tuottava yritys markkinointinimellä "Autokeidas". Molempien logossa on palmulla viitattu sanaan "keidas".
2. Hakija pyytää tekijänoikeusneuvostolta lausuntoa rikotaanko hakijan logolla mahdollisesti Autokeitaan tekijänoikeutta.

VASTINE

3. A Oy on vastineessaan esittänyt, että Autokeitaan logon teksti tyylivalintoineen sekä k-kirjaimesta nouseva palmu muodostavat sellaisen kokonaisuuden, että logoa on pidettävä tekijänsä luovan työn tuloksena syntyneenä ja niin itsenäisenä ja omaperäisenä, että se ylittää teoskynnyksen. Kuviota on käytetty muuttumattomana Autokeitaan mainonnan yhteydessä jo vuoden 2006 alusta alkaen eli 15 vuotta.
4. A Oy:lle rekisteröidyt tavaramerkit täyttävät tavaramerkkilain sekä tekijänoikeuslain mukaiset oikeussuojan vaatimukset. Joka tapauksessa Autokeitaan logoissa on kyse sellaisista rekisteröidyistä tavaramerkeistä, joita tavaramerkkilaki suojaa siten, että D Oy ei saa käyttää samankaltaista logoa samankaltaisia palveluita varten, sillä se aiheuttaa yleisön keskuudessa sekaannusvaaran.

TEKIJÄNOIKEUSNEUVOSTON LAUSUNTO

5. Tekijänoikeuslain (404/1961) 55 §:n mukaan tekijänoikeusneuvosto antaa lausuntoja tekijänoikeuslain soveltamisesta. Näiden lausuntojen luonne ei ole sitova. Tekijänoikeusneuvosto ei anna lausuntoja muiden lakien soveltamisesta.

Tekijänoikeudesta

6. Tekijänoikeuslain 1 §:n 1 momentin mukaan sillä, joka on luonut kirjallisen tai taiteellisen teoksen, on yksinoikeus teokseen. Säännös sisältää esimerkiksi kiluettelon suojattavista teostyypeistä. Tekijänoikeussuojaa saavat esimerkiksi kaunokirjalliset ja kuvataiteen teokset.
7. Teoksella tekijänoikeudellisessa merkityksessä tarkoitetaan henkisen luomistyön tuotetta. Kirjallinen tai taiteellinen tuote on tekijänoikeudella suojattu, jos sitä voidaan pitää tekijänsä luovan työn omaperäisenä tuloksena. Tällöin se ylittää teoskynnyksen eli saavuttaa teostason. Suojan edellytyksenä ei ole muita vaatimuksia.
8. Euroopan Unionin tuomioistuin katsoi 1.12.2011 antamassaan ratkaisussa C-145/10 (Painer), että teos voi saada tekijänoikeussuojaa, jos se on tekijänsä henkisen luomistyön tulos siten, että se kuvastaa tekijän persoonaa ja siitä käyvät ilmi tekijän vapaat ja luovat valinnat teosta tehtäessä. Kansallisen tuomioistuimen tehtävä on ratkaista lopullisesti, ylittyykö teoskynnys.
9. Tekijänoikeuden sisällöstä säädetään Tekijänoikeuslain 2 ja 3 §:ssä. Tekijän taloudellisista oikeuksista säädetään 2 §:ssä. 2 §:n 1 momentin mukaan tekijänoikeus tuottaa, Tekijänoikeuslain 2 luvussa säädetyin rajoituksin, yksinomaisten oikeuden määrätä teoksesta valmistamalla siitä kappaleita ja saattamalla se yleisön saataviin, muuttamattomana tai muutettuna, käännöksenä tai muunnelmana, toisessa kirjallisuus- tai taidelajissa taikka toista tekotapaa käyttäen.

10. Tekijän moraalisisista oikeuksista säädetään Tekijänoikeuslain 3 §:ssä. 3 §:n 1 momentin mukaan tekijä on ilmoitettava hyvän tavan mukaisesti, kun teoksesta valmistetaan kappale tai teos kokonaan tai osittain saatetaan yleisön saataviin.
11. Tekijänoikeuslain 4 §:n 1 momentin mukaan sillä, joka on kääntänyt teoksen tai muunnellut sitä tai saattanut sen muuhun kirjallisuus- tai taidelajiin, on tekijänoikeus teokseen tässä muunnellussa muodossa. Myös muuntelijan suorituksen on suojaa saadakseen osoitettava omaperäisyyttä. Muuntelijan tekijänoikeus muunnelmaan ei rajoita tekijänoikeutta alkuperäiseen teokseen. Lain 4 §:n 2 momentissa puolestaan säädetään, että jos joku teosta vapaasti muuttaen on saanut aikaan uuden ja itsenäisen teoksen, ei hänen tekijänoikeutensa riipu tekijänoikeudesta alkuperäisteokseen.
12. Tekijänoikeus on Tekijänoikeuslain 43 §:n mukaan voimassa, kunnes 70 vuotta on kulunut tekijän kuolinvuodesta.

Tekijänoikeusneuvoston aikaisempia lausuntoja

13. Tekijänoikeusneuvosto on lausunut liiketunnuksen tai -merkin (logon) tekijänoikeudellisesta suojasta esimerkiksi lausunnoissa TN 1997:1, TN 2000:1, TN 2001:12, TN 2006:18, TN 2007:18, TN 2009:2, TN 2011:7, TN 2014:9 ja TN 2014:13. Yleisluonnehdintana ratkaisuista voidaan todeta, että liiketunnuksen ei usein ole katsottu ylittävän teoskynnystä. Arvio on kuitenkin aina tehtävä tapauskohtaisesti.

Vastaus lausuntopyynnössä esitettyihin kysymyksiin

14. Tekijänoikeusneuvosto on arvioinut sille toimitettua kuvamateriaalia kyseessä olevista liiketunnuksista. Hakijan liiketunnuksessa on turkoosein suuraakkosin sana ”TAVARAKEIDAS”. Yhdyssanan ensimmäinen eli kirjain on tyyllitelty, viisilehväinen palmupuun siluetti. Vastineenantajan liiketunnuksessa on oranssein kursiivein suuraakkosella alkava yhdyssana

”Autokeidas”. Yhdyssanan keskellä olevaan k-kirjaimen yläosaan on yhdistetty tyyllitelty, seitsenlehtäinen palmupuun latvan siluetti kirjaimen rungon muodostaessa palmun rungon.

15. Vastauksena hakijan kysymykseen tekijänoikeusneuvosto arvioi, että ilmaus ”Autokeidas” sellaisenaan ei yksittäisenä yhdyssanana ole niin itsenäinen ja omaperäinen, että ylittäisi teoskynnyksen. Sanaan sisältyvä, tyylliteltyä palmua esittävä piirros yhtenä kirjaimena sekä teksti tyyli- ja värivalintoineen ei muodosta sellaista kokonaisuutta, että liiketunnusta voidaan pitää siinä määrin tekijänsä luovan työn tuloksena syntyneenä ja niin itsenäisenä ja omaperäisenä, että se ylittäisi teoskynnyksen. Kyseessä on palmupuun latvan siluetin käyttäminen keidas-sanan yhteydessä ja sen hyvin yksinkertainen toteutus. Sen vuoksi tekijänoikeusneuvosto katsoo, että hakijan liiketunnus ei tekijänoikeudellisesti arvioituna loukkaa vastineenantajan liiketunnusta. Tekijänoikeusneuvostolta ei ole pyydetty kannanottoa lausunnonpyytäjän liiketunnuksen tekijänoikeudelliseen asemaan liittyen.
16. Tekijänoikeusneuvosto ei toimivaltansa rajoissa anna lausuntoa mahdollisen muun lainsäädännön kuten tavaramerkkilainsäädännön tai sopimatonta menettelyä elinkeinotoiminnassa koskevan lainsäädännön soveltamisesta.

Puheenjohtaja

Ulla-Maija Mylly

Sihteeri

Perttu Virtanen

Lausunto on käsitelty tekijänoikeusneuvoston täysistunnossa. Asian ratkaisuun ovat osallistuneet Ulla-Maija Mylly (puheenjohtaja), Juli Mansnérus, Olli Pitkänen, Mirkka Kivilehto, Sanna Nikula, Aku Toivonen, Mari Lampenius, Antti Kotilainen, Valtteri Niiranen, Ismo Huhtanen, Timo Enroth, Salla Viitanen, Tuula Hämäläinen ja Riikka Tähtivuori.